EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.5.27.
COM(2011) 297 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Jelentés a szerves oldószerek egyes festékekben, lakkokban és jármű utánfényezésére szolgáló termékekben történő felhasználása során keletkező illékony szerves vegyületek kibocsátásának korlátozásáról és az 1999/13/EK irányelv módosításáról szóló 2004/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról és felülvizsgálatáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Jelentés a szerves oldószerek egyes festékekben, lakkokban és jármű utánfényezésére szolgáló termékekben történő felhasználása során keletkező illékony szerves vegyületek kibocsátásának korlátozásáról és az 1999/13/EK irányelv módosításáról szóló 2004/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról és felülvizsgálatáról

1. BEVEZETÉS

2004. április 21-én elfogadásra került a szerves oldószerek egyes festékekben, lakkokban és jármű utánfényezésére szolgáló termékekben történő felhasználása során keletkező illékony szerves vegyületek kibocsátásának korlátozásáról és az 1999/13/EK irányelv módosításáról szóló 2004/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: a festékekről szóló irányelv).

A festékekről szóló irányelv célja, hogy korlátozza a szerves oldószerek egyes festékekben, lakkokban és jármű utánfényezésére szolgáló termékekben[1] történő felhasználása során keletkező illékony szerves vegyületek (a továbbiakban: VOC) kibocsátását annak érdekében, hogy megelőzze vagy csökkentse a talajközeli ózon képződésében szerepet játszó VOC-kibocsátás okozta légszennyezést. Az irányelv az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről szóló 2001/81/EK irányelvben (a továbbiakban: a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv) az illékony szerves vegyületek kibocsátásával kapcsolatban meghatározott határértékek betartását biztosító nemzeti szintű intézkedéseket hivatott kiegészíteni.

A festékekről szóló irányelv hatálya alá azok a festékek és lakkok tartoznak, amelyeket épületeken, az épületek díszítőelemein, szerelvényein és kapcsolódó részein dekorációs, funkcionális és állagmegóvási célból használnak, valamint azok a termékek, amelyek járművek utánfényezésére szolgálnak.

A festékekről szóló irányelv a hatálya alá tartozó, 2007. január 1. után forgalomba hozott termékek vonatkozásában előírja, hogy azok VOC-tartalma nem haladhatja meg az irányelv II. mellékletében foglalt határértékeket. A festékek és lakkok VOC-tartalmára vonatkozó határértékek az irányelv alkalmazásának második szakaszában, 2010. január 1. óta szigorúbbak.

A festékekről szóló irányelv 14. cikke értelmében a tagállamoknak legkésőbb 2005. október 30-ig át kellett ültetniük az irányelv rendelkezéseit nemzeti jogukba. Az irányelv átültetésének jelenlegi helyzetéről ezen jelentés 2. pontja ad összefoglalást.

A festékekről szóló irányelv 6. és 7. cikke értelmében a tagállamok monitoringprogramot kötelesek készíteni az irányelv betartásának ellenőrzésére, a monitoring eredményeiről pedig rendszeresen jelentést kell tenniük a Bizottság felé.

---

[1] A „jármű utánfényezésére szolgáló termékek” a festékekről szóló irányelv II. mellékletének B. részében felsorolt alkategóriákba tartozó termékek. Ezeket az anyagokat a 70/156/EGK irányelv meghatározása szerinti járműveknek vagy azok részeinek az eredeti gyártólétesítményen kívüli festésére használják járműjavítási, állagmegőrzési vagy dekorációs célból.

A Bizottság ezen információk alapján értékelte a tagállami végrehajtást, és a főbb következtetéseiről készült áttekintést ezen jelentés 3. pontja tartalmazza.

A festékekről szóló irányelv 9. cikke felkéri a Bizottságot, hogy jelentésben tájékoztassa az Európai Parlamentet és a Tanácsot:

- a festékekről szóló irányelv hatályán kívül eső termékek, köztük a festék- és lakkaeroszolok VOC-tartalmának csökkentésére rendelkezésre álló lehetőségekről,

- a járművek utánfényezésére szolgáló termékek VOC-tartalmával kapcsolatban az irányelvben meghatározott határértékek további szigorítására rendelkezésre álló lehetőségekről, továbbá

- a festékekről szóló irányelv II. mellékletében előírt, 2010. január 1-jétől (II. szakasz) alkalmazandó határértékek társadalmi-gazdasági hatásához kapcsolódó bármilyen új elemről.

Az elemzés következtetéseit ezen jelentés 4. pontja foglalja össze.

2. ÁTÜLTETÉS A NEMZETI JOGBA

A festékekről szóló irányelvben foglaltakat a tagállamoknak 2005. október 30-ig kellett átültetniük nemzeti jogukba. A megadott határidőt csak néhány tagállam tudta teljesíteni, lejárta után röviddel azonban az összes tagállam teljes területe vonatkozásában lezárult az átültetés folyamata.

A Bizottság a tagállamok átültető jogszabályaiban nem talált érdemleges eltérést az irányelvben foglaltakhoz képest.

3. VÉGREHAJTÁS

3.1. Bevezetés

A festékekről szóló irányelv 7. cikke értelmében a tagállamoknak jelentést kell benyújtaniuk az irányelvnek való megfelelés igazolását szolgáló monitoringprogramjaik eredményeiről. A jelentésben a tagállamoknak az irányelv 3. cikkének (3) bekezdése alapján egyedileg engedélyezett termékek kategóriáiról és mennyiségéről is be kell számolniuk. A 2007. évről szóló első jelentést 2008. június 30-ig kellett eljuttatni a Bizottsághoz. Ehhez a Bizottság egységes jelentéstételi formátumot dolgozott ki és fogadott el[2].

26 tagállam nyújtott be jelentést, amelyek az EUROPA portálon[3] elérhetők.

3.2. Tagállami monitoringprogramok és ellenőrzések (2007)

A tagállami jelentések általános értékelése során megállapítást nyert, hogy az irányelv hatálybalépése óta eltelt idő rövidségéből fakadó információhiány ellenére a

---

2 A Bizottság 2007. március 22-i 2007/205/EK határozata (HL L 91., 2007.3.31., 48. o.).

3 http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/paints_ms_reporting.htm

jelentések néhány tagállam ellenőrzési gyakorlatáról érdemleges adatokkal tudtak szolgálni.

A festékekről szóló irányelv végrehajtásának biztosításáért felelős illetékes hatóságok közötti feladatmegosztás jelentősen eltér az egyes tagállamokban. Néhány tagállam egyetlen nemzeti testületre ruházott központosított hatásköröket, másokban három különböző testület látja el a koordinálás, az ellenőrzés és a szankcionálás feladatkörét, megint másokban a koordinálás nemzeti szintű, az ellenőrzés és a szankcionálás pedig regionális szintű testület hatásköre. Azokban a tagállamokban, amelyekben az irányelvvel összefüggő feladatokba több hatóság is be van vonva, általában határozottan elkülönülnek az egyes hatáskörök, illetve biztosított a különböző szempontok koordinációja.

A jelentések tanúsága szerint 2007-ben a tagállamok 0–540 alkalommal végeztek ellenőrzést a gyártóknál, importőröknél, nagykereskedőknél, kiskereskedőknél és üzemeltetőknél, és legtöbbjük esetében a helyszíni szemlék száma 10 és 100 között volt. Ebből azonban még nem lehet képet alkotni a teljes piac ellenőrzött hányadának nagyságáról. A tagállamok ellenőrzési célú egyedi intézkedései jelentős mértékben eltértek egymástól. Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a helyszíni látogatások mekkora hányada irányult a VOC-határértékek, és mekkora a címkézési követelmények teljesülésének ellenőrzésére.

Az ellenőrzések több esetben tártak fel szabálytalanságot. Az esetek általában kevesebb mint 5%-ában a jogsértés a VOC-határértékek be nem tartásából fakadt, míg a címkézési követelmények megsértése jóval gyakoribb volt, általában az esetek mintegy 20%-ában volt rá példa.

A festékekről szóló irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával kapcsolatban csak egyetlen tagállam jelezte, hogy egyedi engedélyeket adott ki különleges történelmi és kulturális értékűnek minősített épületek és veterán járművek felújítására és karbantartására szolgáló, de a VOC-határértékeknek meg nem felelő termékek eladására és megvásárlására. A többi tagállam vagy arról számolt be, hogy nem rendelkezett az ilyen engedélyek kiadásának lehetőségéről, vagy arról, hogy 2007-ben nem érkezett hozzá ilyen jellegű engedélykérelem.

Több tagállam jelentésében megjegyezte, hogy a festékekről szóló irányelv végrehajtása folyamán nehézségekbe ütközött. A legfőbb kihívásnak azt tartották, hogy nem áll rendelkezésükre elegendő adminisztratív erőforrás a monitoringhoz, illetve nem működik megfelelő számú (akkreditált) vizsgálati laboratórium. A jogértelmezést érintően leggyakrabban az irányelv hatályát (fogalommeghatározások), a termékek adott alkategóriába való besorolását, valamint az irányelvnek az 1999/13/EK irányelvvel[4] (a továbbiakban: a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv) való kölcsönhatását említették problematikusnak, ez utóbbira a 3.3. pontban térünk ki.

[4] HL L 85., 1999.3.29., 1. o.

3.3. Az irányelv és a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv viszonya

Több tagállam jelezte, hogy nehézségei támadtak a festékekről szóló irányelv és a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv hatályának átfedéseiből eredően. A festékekről szóló irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok a VOC-határértékek betartásának kötelezettsége alól mentesíthetik a kizárólagosan olyan tevékenységekhez eladott termékeket, amelyek a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv hatálya alá tartoznak, és az ez utóbbi irányelv 3. és 4. cikkének megfelelően nyilvántartásba vett vagy engedéllyel rendelkező létesítményben folynak. Ebből következően az azonos termékkategóriába tartozó (például faanyagbevonásra szolgáló) festékekre és lakkokra felhasználási helyüktől függően más-más VOC-követelmények vonatkozhatnak. A festékekről szóló irányelv nem korlátozza azon festékek VOC-tartalmát, amelyeket kizárólag a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv szerinti létesítményeken belül folytatott tevékenységekhez használnak, ezzel szemben az említett létesítményeken kívül használt hasonló festékeknek meg kell felelniük a festékekről szóló irányelvben meghatározott VOC-határértékeknek.

Az illetékes hatóságok számára kihívást jelentett a mentességben részesülő termékek végfelhasználásának ellenőrzése, valamint annak biztosítása, hogy ezeket a festékeket kizárólag az irányadó követelményeknek megfelelő létesítményekben használják. Nehezebb betartatni a szabályokat abban az esetben, ha ugyanazon létesítmény több olyan különböző tevékenységet is végez, amelyek közül egyesek a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv hatálya alá esnek, mások viszont nem.

A végrehajtásról szóló jelentésekben több különböző eljárás is megtalálható, amelyekkel a tagállamok a festékekről szóló irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megfelelő alkalmazását kívánták biztosítani: többek között címkézési követelményeket határoztak meg az előírásoknak meg nem felelő termékekre vonatkozóan, a vevőket annak igazolására kötelezték, hogy a megvásárolt terméket a VOC-oldószerek kibocsátásáról szóló irányelv szerinti létesítményekben használják, illetve jegyzék összeállítását írták elő a követelményeket nem teljesítő termékeket megvásárló fogyasztókról.

3.4. A Bizottság által a végrehajtáshoz nyújtott támogatás

A Bizottság a festékekről szóló irányelv 12. cikkében említett bizottságban részt vevő tagállami képviselőkkel közösen azon dolgozik, hogy tisztázza az irányelv értelmezésével és végrehajtásával kapcsolatban felmerült kérdéseket. Ezzel összefüggésben azonosított néhány olyan elemet, amelyek további pontosítást igényelnek, köztük egyes fogalommeghatározásokat, a festékek és lakkok különböző alkategóriáinak lehatárolását, a 4. cikkben szereplő címkézési követelményeket és a járművek utánfényezésére szolgáló bizonyos termékek besorolását. Ezek közül számosat már sikerült bizottsági útmutatás[5] révén egyértelműsíteni, a fennmaradó kérdésekre pedig az irányelv felülvizsgálata tért ki, és további útmutatás készül majd róluk.

[5] http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/paints_faq.htm

A 2010. november 19-i 2010/79/EU bizottsági irányelv[6] emellett egy új szabványt vezetett be a VOC-határértékek betartásának vizsgálatára szolgáló analitikai módszerekkel kapcsolatban, melynek használatával költséghatékonyabb módon ellenőrizhető a megfelelőség.

3.5. A végrehajtással kapcsolatos következtetések

A jelentéshez szükséges (2007. évi) adatgyűjtés idején a festékekről szóló irányelv tagállami végrehajtása még igen kezdeti szakaszában járt, mivel az I. mellékletben előírt VOC-határértékek csak 2007. január 1-jétől voltak alkalmazandók. A 3. cikknek megfelelően továbbá egy egyéves átmeneti időszak erejéig még forgalomba lehetett hozni a határértékeket nem teljesítő, 2007. január 1. előtt gyártott termékeket.

A 7. cikk szerint benyújtott jelentések azt mutatják, hogy több tagállamban már működik monitoringprogram a piaci forgalomba hozott termékek megfelelőségének vizsgálatára. A Bizottság ugyanakkor bizonyos adatokból arra következtet, hogy 2007-ben több tagállamban még késett az ellenőrző program felállítása. A gyártók és az importőrök megfelelő monitoringja különösen fontos az irányelvben szereplő VOC-határértékek és címkézési kötelezettségek betartatásához. A monitoringprogramok és módszerek fejlesztése ezért elengedhetetlen, mint ahogyan az is, hogy a tagállamok tapasztalatokat cseréljenek és kölcsönösen megismerjék egymás bevált gyakorlati megoldásait.

A 7. cikk értelmében 2011. június 30-ig benyújtandó, a 2010. évről szóló második nemzeti végrehajtási jelentés alapján várhatóan mélyrehatóbban lehet majd értékelni az irányelv szerinti monitoringgal kapcsolatos tagállami kötelezettségek teljesítését.

4. AZ IRÁNYELV FELÜLVIZSGÁLATA

4.1. Bevezetés

4.1.1. A felülvizsgálatot előíró rendelkezés

A festékekről szóló irányelv 9. cikke az irányelv felülvizsgálatát irányozza elő a csökkentés esetleges további lehetőségeinek feltárására. Elemezni kell többek között az irányelv hatályának más termékekre való kiterjesztésével, illetve a jármű utánfényezésére szolgáló termékek VOC-határértékeinek szigorításával kapcsolatos módosítások lehetőségét. Az irányelv a végrehajtásból fakadó azon társadalmi-gazdasági hatások vizsgálatát is előirányozza, amelyek az irányelv kidolgozásakor még nem voltak ismertek.

A felülvizsgálat megalapozására a Bizottság felkért egy külső tanácsadó céget. A 2008 és 2009 folyamán lefolytatott vizsgálat az összes főbb érdekeltre kiterjedt. A vizsgálat számba vette a festékekről szóló irányelv hatályának kiterjesztésére és a VOC-határértékek szigorítására kínálkozó különböző lehetőségeket. A potenciálisan

[6] HL L 304., 2010.11.20., 18. o.

az irányelv hatálya alá vonható termékekkel kapcsolatban sor került az ilyen értelmű hatálykiterjesztés hasznának és költségeinek értékelésére [7].

4.1.2. A levegőszennyezésről szóló tematikus stratégia és a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv

A festékekről szóló irányelv végrehajtását és felülvizsgálatát az EU légszennyezéssel kapcsolatos szakpolitikái, különösen pedig a levegőszennyezésről szóló 2005. évi bizottsági tematikus stratégia[8] (a továbbiakban: tematikus stratégia) és a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv összefüggésében kell vizsgálni. Ezen eszközök egyik fő célkitűzése a talajközeli ózonkoncentráció csökkentése az emberi egészség és az ökoszisztémák védelmében. Talajközeli ózon és más fotokémiai oxidálószerek úgy keletkeznek, hogy napfény jelenlétében egymással reakcióba lépnek illékony szerves vegyületek, nitrogén-oxidok és a szén-monoxid.

A tematikus stratégia 2020-ra köztes célokat tűzött ki, figyelembe véve az intézkedések költségeit és azok járulékos hasznát. A célkitűzések a 2000. évi helyzethez viszonyított „szükséges előrelépés" formájában lettek megfogalmazva. A talajközeli ózon tekintetében a célok a következők: a korai halálozás előfordulásának 10%-os csökkenése, valamint a kritikus szintet meghaladó ózonkoncentrációjú erdei ökoszisztémák területének 15%-os csökkentése. A tematikus stratégia rámutatott, hogy e célok teljesítéséhez 2020-ra 51%-kal kell csökkenteni a VOC-kibocsátást a 2000. évi szinthez képest (az EU-25-ben). A VOC-kibocsátással kapcsolatos jelenlegi szabályozás, és ezen belül a festékekről szóló irányelv várhatóan jelentős mértékben hozzájárul a VOC-kibocsátásra vonatkozó általános célkitűzések teljesüléséhez vezető csökkentéshez. A legutóbbi uniós szintű értékelés[9] megállapította, hogy 2020-ra a meglévő szabályozásnak köszönhetően a 2000-es szinthez képest közel a felére fog csökkenni az összkibocsátás, és ezzel közelebb kerülünk a levegőszennyezésről szóló tematikus stratégia célkitűzésének teljesítéséhez.

A jelek szerint néhány tagállamnak 2010-ben nagy nehézségei lesznek a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelvben foglalt VOC-határértékének teljesítésében. A tagállamoknak azonban csak két évre visszamenőleg kell jelentést tenniük a kibocsátásokról, és a 2010. évi végleges emissziókataszter még nem áll rendelkezésre.

4.1.3. A festékekről szóló irányelv hatálya alá tartozó termékek használatából eredő VOC-kibocsátás

A nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv 7. és 8. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy az irányelv hatálya alá tartozó szennyező anyagok kibocsátásáról az évente benyújtandó nemzeti emissziókataszterükben és 2010-re vonatkozó előrejelzéseikben számoljanak be. A jelentésekből az látszik, hogy a bevonatok

---

7 A vizsgálatról készült jelentés végleges változata a következő internetes oldalon érhető el: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/paints_directive/library?l=/review_2008_2009/contract

8 A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Tematikus stratégia a levegőszennyezésről (COM(2005) 446 végleges), 2005. szeptember 21.

9 A nemzeti kibocsátási határértékekre vonatkozó forgatókönyvek elemzéséről készült 7. jelentés: http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/pdf/nec7.pdf

alkalmazásából eredő VOC-kibocsátás az EU-27-ben 2008-ban 1379 kilotonnának (kt) felelt meg, ami mintegy 16,6%-a a jelzett teljes VOC-kibocsátásnak. Bár a jelentésekben részletes adatok szerepelnek[10], a tevékenységek bontása nem teszi lehetővé a festékekről szóló irányelv hatálya alá tartozó termékek használatából eredő VOC-kibocsátások pontos értékének meghatározását.

Ezen kibocsátásokról és várható alakulásukról becslés készült az érintett iparszövetség[11] által közölt gyártási adatok és előrejelzések alapján. A becslés szerint az irányelv hatálya alá tartozó dekorfestékek használatából eredő VOC-kibocsátás 2006-ban összesen 410 kt volt. Az időközben hatályba lépett szigorúbb határértékek hatására a kibocsátás 2010-ben várhatóan ennél kevesebb, 373 kt lesz. Elsősorban a fogyasztás növekedése következtében azonban az előrejelzések szerint ez az érték 2020-ra 470 kt-ra fog növekedni. A jármű utánfényezésére szolgáló termékek esetében a kibocsátást 2007-ben 56 kt-ra becsülték, ami 2020-ra várhatóan 62 kt-ra fog nőni.

4.2. A hatály kiterjesztésének lehetőségei

A felülvizsgálat a festékekről szóló irányelv tizenhét hatálykiterjesztési lehetőségének társadalmi, környezeti és gazdasági hatásait értékelte. Az értékelésnek az érdekeltekkel és a tagállamokkal folytatott széles körű konzultáció is részét képezte.

A vizsgált termékcsoportok egyike a festék- és lakkaeroszolok termékcsoportja volt, amelyet az irányelv 9. cikke kifejezetten említ. A vizsgálat megállapította, hogy az irányelv hatályának ezen termékekre való kiterjesztése nem hordoz számottevő potenciált a VOC-tartalom csökkentésére (teljes körű helyettesítésük évi 26 kt csökkentést eredményezne). Ez a termékcsoport továbbá különböző rendeltetésű termékek számtalan különböző típusát foglalja magába, ami megnehezítené a megfelelő VOC-határértékek megállapítását és a monitoringot. Amennyiben ezen termékek VOC-tartalmát határértékekhez kötné az irányelv, azzal tulajdonképpen más bevonatokra való váltásra ösztönözne, holott elképzelhető, hogy a létező alternatívák a termékek minőségi romlásához vezetnének. A festék- és lakkaeroszolok piacról való fokozatos kivonása ezért nem tűnik célravezetőnek.

Az egyéb vizsgált lehetőségek közül a határérték (10%) bevezetésével elérhető legnagyobb VOC-tartalom-csökkentési potenciállal (126 kt/év) a dezodorok és izzadásgátlók esetében lehetett számolni. Az intézkedést mégsem tűnik érdemesnek bevezetni, mert de facto betiltaná az aeroszolos és a pumpás spraytermékeket, amelyek jelenlegi alternatívái a fogyasztók körében kevésbé elfogadottak. E lehetőség további mérlegelése előtt ezért további kutatásra van szükség újabb dezodorpermet-szóró megoldások kifejlesztéséhez.

Becsléseink szerint a fennmaradó lehetőségek egyike sem eredményezne évente 40 kilotonnánál nagyobb mértékű VOC-kibocsátás-csökkentést. Különösen a nem bevonatjellegű termékeket tekintve hiányosak az ismereteink a piac és a vásárlói

---

[10] A festékekkel kapcsolatban a jelentések különbséget tesznek a „dekoratív/díszítő bevonatok” (3.A.1. kategória), az „ipari bevonatok” (3.A.2. kategória) és az „egyéb bevonatok” (3.A.3. kategória) között.

[11] European Council of Producers and Importers of Paints, Printing inks and Artists' colours (CEPE, Festék-, Nyomdafesték- és Művészfesték-gyártók és -importőrök Európai Tanácsa).

magatartás jövőbeli alakulását illetően, így nem tudjuk mindenre kiterjedően felmérni azokat a lehetséges hatásokat, amelyeket az irányelv hatálya alá vonásuk gyakorolna.

4.3. A járművek utánfényezésére szolgáló termékek VOC-határértékeinek szigorítása

A festékekről szóló irányelv II. mellékletének B. része rögzíti a járművek utánfényezésére szolgáló termékek maximális megengedett VOC-tartalmát. A felülvizsgálat során a járművek utánfényezésére szolgáló termékek minden egyes alkategóriájában felmértük a VOC-határértékek szigorításának megvalósíthatóságát és lehetséges hatásait. E vizsgálat általános következtetése az volt, hogy nem lenne célszerű ezekre a bevonatokra a jelenleginél szigorúbb VOC-határértékeket javasolni:

– A legtöbb alkategória esetében az volt a tapasztalat, hogy nem lehetne megvalósítani a határértékek csökkentését, vagy azért, mert a közeljövőben nem várható olyan termék piaci megjelenése, amelynek alacsonyabb lenne a VOC-tartalma, vagy azért, mert nem állnak rendelkezésre megfelelő vizsgálati módszerek.

– A fedőbevonatok és a speciális bevonatok esetében a jelenlegi követelmények optimalizálásával becsléseink szerint mindössze évi 3,5 kt VOC-csökkentést lehetne elérni, miközben a monitoring összetettsége miatt várhatóan növekednének az adminisztrációs terhek.

4.4. A II. szakaszbeli határértékek társadalmi-gazdasági hatásai

A felülvizsgálat azokra a lehetséges társadalmi-gazdasági hatásokra is kiterjedt, amelyeket az irányelv előkészítésekor (1999 és 2002 között) még nem lehetett előre látni vagy felmérni.

Az egyetlen lényeges megvizsgált hatás az irányelv hatálya alá kerülő termékek (újra)címkézésének költségeihez kapcsolódott. Ugyanez a hatás a hatály lehetséges kiterjesztésének szempontjából is releváns. A címkézés összköltsége az iparszövetség becslései szerint mintegy 600 millió EUR volt. A nem előírásszerű termékek visszavétele és megsemmisítése ezen túlmenően körülbelül 141 millió EUR többletköltséget jelentett. A költségeket az átmeneti időszak meghosszabbítása (egy év helyett például két év) valószínűleg mérsékelte volna, mert ez idő alatt még értékesíthetők lettek volna az előírásokat nem teljesítő termékek.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS KILÁTÁSOK

Az irányelvnek az átültetést követő első években való végrehajtásával kapcsolatban megadott előzetes tagállami információk alapján elmondható, hogy létrejöttek a megfelelést ellenőrző monitoringrendszerek. Több tagállam azonban csak jelentős nehézségek árán tudott időben megbirkózni a feladattal, ezért csak akkor lehet határozott következtetéseket levonni a VOC-kibocsátások részletes hatásairól, miután a különböző tapasztalatok és a bevált gyakorlati megoldások kölcsönös megismerése alapján a tagállamok javítani tudtak jelenlegi monitoringprogramjaikon és módszereiken. A tagállamok második nemzeti végrehajtási jelentése ezekről a

szempontokról további információkkal fog szolgálni. Ezen információkra alapul majd az irányelv végrehajtásáról szóló második bizottsági jelentés.

Az irányelv felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezésének megfelelően sor került azon intézkedések vizsgálatára, amelyek potenciálisan a VOC-kibocsátás további csökkenését eredményezhetnék, így értékeltük az irányelv hatálya kiterjesztésének, valamint a járművek utánfényezésére szolgáló termékek VOC-határértékei szigorításának lehetőségét. Megállapítást nyert azonban, hogy hiába szabályoznánk a termékek rendkívül széles körére nézve a kibocsátásokat, az csak szerény mértékű csökkentést jelentene, ráadásul jelentős végrehajtásbeli problémákkal járna, és növelné az adminisztrációs terheket és költségeket. Továbbra sem állapítható meg megnyugtató módon például, hogy a vásárlói magatartást hogyan befolyásolnák az intézkedések, és a nem bevonatjellegű termékek szabályozása az adminisztrációs terhek milyen mértékű növekedését eredményezné. Az integrált értékelőmodellek legutóbbi következtetései szerint a VOC-kibocsátás-csökkentést szolgáló, már meglévő intézkedések erősítése nem feltétlenül szükséges a tematikus stratégia köztes céljainak teljesítéséhez. A tematikus stratégia felülvizsgálatával kapcsolatban folyamatban levő munka részeként ennek lehetőségét tovább fogjuk vizsgálni az elkövetkezendő években. A festékekről szóló irányelv hatályának kiterjesztése, illetve a határértékek szigorítása tehát a végrehajtás jelenlegi szakaszában még nem indokolt.